

ĐỀ CƯƠNG MÔN HỌC
LỊCH SỬ HỌC THUYẾT KINH TẾ
(3 TÍN CHỈ)

NGƯỜI BIÊN SOẠN: TH.S PHẠM VĂN CHIẾN CuuDuongThanCong.com

CuuDuongThanCong.com

HÀ NỘI, 2007

ĐỀ CƯƠNG MÔN HỌC

LỊCH SỬ HỌC THUYẾT KINH TẾ

ĐẠI HỌC QUỐC GIA HÀ NỘI
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ
KHOA KINH TẾ CHÍNH TRỊ

1. THÔNG TIN VỀ GIẢNG VIÊN:

Phạm Văn Chiến

- Chức danh, học hàm, học vị: **Thạc sỹ**
- Thời gian, địa điểm làm việc: **8h00 – 12h00, Thứ tư hàng tuần, Phòng 100/ E1**
- Địa chỉ liên hệ: văn phòng khoa Kinh tế Chính trị - **Phòng 100/E1**
- Điện thoại, email: 8540174, phvchien@yahoo.com
- Các hướng nghiên cứu chính: Lịch sử kinh tế và Lịch sử tư tưởng kinh tế

Đinh Văn Thông

- Chức danh, học hàm, học vị: **Tiến sỹ**
- Thời gian, địa điểm làm việc: **8h00 – 12h00, Thứ tư hàng tuần, Phòng 100/ E1**
- Địa chỉ liên hệ: văn phòng khoa Kinh tế Chính trị - **Phòng 100/E1**
- Điện thoại, email: 04.7549041
- Các hướng nghiên cứu chính: Lịch sử kinh tế và Lịch sử tư tưởng kinh tế

Trần Đức Hiệp

- Chức danh, học hàm, học vị: **Thạc sỹ**
- Thời gian, địa điểm làm việc: **8h00 – 12h00, Thứ tư hàng tuần, Phòng 100/ E1**
- Địa chỉ liên hệ: văn phòng khoa Kinh tế Chính trị - **Phòng 100/E1**
- Điện thoại, email: 0913307998, hieptd@vnu.edu.vn
- Các hướng nghiên cứu chính: Lịch sử kinh tế và Lịch sử tư tưởng kinh tế

Nguyễn Ngọc Thanh

- Chức danh, học hàm, học vị: **Tiến sỹ**
- Thời gian, địa điểm làm việc: **8h00 – 12h00, Thứ tư hàng tuần, Phòng 100/E1**
- Địa chỉ liên hệ: văn phòng khoa Kinh tế Chính trị - **Phòng 100/E1**
- Điện thoại, email: 04.7547506 - 604, nnthanh@vnu.edu.vn
- Các hướng nghiên cứu chính: **Lịch sử kinh tế, Lịch sử tư tưởng kinh tế, Kinh tế học phát triển**

1.2. Thông tin về trợ giảng:

2. THÔNG TIN CHUNG VỀ MÔN HỌC:

- Tên môn học: Lịch sử học thuyết kinh tế
- Mã môn học:
- Số tín chỉ: 3
- Môn học: - Bắt buộc: ✓
- Tự chọn:
- Các môn học tiên quyết: Kinh tế chính trị
- Các môn học kế tiếp:
- Các yêu cầu đối với môn học:
- Giờ tín chỉ với các hoạt động:
 - Nghe giảng lý thuyết: 21
 - Thảo luận: 21
 - Tự học: 3
- Địa chỉ Bộ môn phụ trách môn học: Phòng 100/ E1, ĐH Kinh tế - ĐHQGHN

3. MỤC TIÊU CỦA MÔN HỌC:

Khi học xong môn học, sinh viên phải đạt được các mục tiêu sau:

- Kiến thức: Hiểu được sự hình thành, phát sinh, phát triển và chuyển hoá của các học thuyết kinh tế trong lịch sử, từ đó khái quát tính quy luật phát triển của các học thuyết kinh tế.
- Kỹ năng: Phân tích được nội dung học thuyết kinh tế của các nhà tư tưởng tiêu biểu. Hình thành tư duy phân tích đánh giá và tham gia giải quyết các vấn đề, các hiện tượng, các quá trình kinh tế nền kinh tế đương đại dưới góc độ lịch sử phát triển của các học thuyết kinh tế.
- Thái độ: nghiêm túc, khách quan, yêu khoa học.

4. TÓM TẮT NỘI DUNG MÔN HỌC:

Lịch sử học thuyết kinh tế nghiên cứu sự phát sinh, phát triển và chuyển hóa của tư tưởng kinh tế được thể hiện qua các chính sách, các điều luật, các tác phẩm kinh tế... Bắt đầu từ thời Cổ đại với những tư tưởng kinh tế Hy Lạp, Trung Quốc .. sang Chủ nghĩa Trọng thương đã phát triển thành học thuyết kinh tế và thành khoa học kinh tế bắt đầu từ Phái Cổ điển.

Sau học thuyết của A.Smith, tư tưởng kinh tế chia thành các khuynh hướng khác nhau, trong đó có hai khuynh hướng chính. Một là thừa nhận và nghiên cứu sự thống nhất các mối liên hệ bên trong và bên ngoài của các sự vật và quan hệ kinh tế. Hai là chỉ thừa nhận và nghiên cứu mối liên hệ bên ngoài. Lịch sử khoa học kinh tế thực chất là lịch sử phát triển của các khuynh hướng này. Đó là khuynh hướng Mác, Mácxít và Tân Cổ điển, Keynes, Chủ nghĩa tự do mới...

5. NỘI DUNG CHI TIẾT MÔN HỌC:

PHẦN MỞ ĐẦU

Chương 1: Đối tượng nghiên cứu của Lịch sử học thuyết Kinh tế

- 1.1. Đối tượng nghiên cứu
- 1.2. Phương pháp môn học
- 1.3. Cấu trúc môn học
- 1.4. Ý nghĩa môn học

PHẦN THỨ NHẤT: TƯ TƯỞNG KINH TẾ TRƯỚC CỔ ĐIỂN

Chương 2: Những mầm mống đầu tiên của khoa học kinh tế

2.1. Tư tưởng kinh tế Cổ đại

- 2.1.1. Bối cảnh lịch sử của tư tưởng kinh tế Cổ đại
- 2.1.2. Đặc điểm của tư tưởng kinh tế Cổ đại
- 2.1.3. Tư tưởng kinh tế Cổ đại Hy Lạp
- 2.1.4. Tư tưởng kinh tế Cổ đại Trung quốc
- 2.1.5. Ý nghĩa lý luận và thực tiễn của tư tưởng kinh tế Cổ đại

2.2. Tư tưởng kinh tế thời Trung Cổ

- 2.2.1. Bối cảnh lịch sử của tư tưởng kinh tế Trung cổ
- 2.2.2. Đặc điểm của tư tưởng kinh tế thời Trung cổ
- 2.2.3. Tư tưởng kinh tế sơ kỳ Trung cổ
- 2.2.4. Tư tưởng kinh tế trung kỳ Trung cổ
- 2.2.5. Ý nghĩa lý luận và thực tiễn của tư tưởng kinh tế Trung cổ

Chương 3: Học thuyết kinh tế Trọng thương

3.1. Sự ra đời và đặc điểm của học thuyết Trọng thương

- 3.1.1 Sự ra đời
- 3.1.2 Đặc điểm và nội dung chủ yếu

3.2. Các giai đoạn phát triển của Chủ nghĩa Trọng thương

- 3.2.1 Giai đoạn Chủ nghĩa trọng thương hình thành
- 3.2.2 Giai đoạn trưởng thành của Chủ nghĩa trọng thương
- 3.2.3 Giai đoạn tan rã của chủ nghĩa Trọng thương

3.3. Các khuynh hướng cá biệt của học thuyết Trọng thương ở một số nước Tây Âu

- 3.3.1 Học thuyết trọng thương Tây Ban Nha
- 3.3.2 Học thuyết trọng thương Pháp
- 3.3.3 Học thuyết trọng thương Anh

3.4 Vai trò và ý nghĩa của học thuyết Trọng thương

Chương 4: Quá trình hình thành học thuyết kinh tế Cổ điển

4.1. Đặc điểm của học thuyết kinh tế Cổ điển

- 4.1.1 Khái niệm
- 4.1.2 Đối tượng và phương pháp
- 4.1.3 Tổng quan về học thuyết kinh tế Cổ điển

4.2. U.Petty (W. Petty)

- 4.2.1 Bối cảnh lịch sử
- 4.2.2 Đối tượng và phương pháp
- 4.2.3 Tư tưởng về học thuyết trọng thương
- 4.2.4 Mầm mống của học thuyết kinh tế Cổ điển
- 4.2.5 Ý nghĩa tư tưởng kinh tế của U.Petty

4.3 Học thuyết kinh tế Trọng nông

- 4.3.1 Bối cảnh lịch sử
- 4.3.2 Đặc điểm và nội dung chủ yếu của học thuyết Trọng nông
- 4.3.3 Học thuyết về Trật tự tự nhiên
- 4.3.4 Học thuyết về Sản phẩm ròng
- 4.3.5 Biểu kinh tế
- 4.3.6 Tuyếc gô (Turgot)
- 4.3.7 Ý nghĩa của học thuyết Trọng nông

Chương 5: Sự phát triển đến đỉnh cao của học thuyết kinh tế Cổ điển

5.1 A.Smit (A. Smith)

- 5.1.1 Bối cảnh lịch sử
- 5.1.2 Quan niệm về đối tượng và phương pháp
- 5.1.3 Tổng quan nội dung học thuyết kinh tế của A.Smit
- 5.1.4 Học thuyết giá trị hàng hoá
- 5.1.5 Thuyết về tư bản, tích lũy và tái sản xuất
- 5.1.6 Thuyết thu nhập
- 5.1.7 Thuyết về thương mại quốc tế
- 5.1.8 Ý nghĩa học thuyết kinh tế của A.Smit

5.2 D.Ricacđô (D.Ricardo)

- 5.2.1 Bối cảnh lịch sử
- 5.2.2 Đối tượng, phương pháp và tổng quan nội dung học thuyết kinh tế của D.Ricacđô
- 5.2.3 Học thuyết giá trị
- 5.2.4 Thuyết về tư bản
- 5.2.5 Học thuyết phân phối và các hình thái thu nhập
- 5.2.6 Thuyết về thương mại quốc tế
- 5.2.7 Ý nghĩa học thuyết kinh tế của D.Ricacđô

Chương 6: Sự biến đổi của học thuyết kinh tế Cổ điển

6.1 Kinh tế chính trị Tầm thường

- 6.1.1 Sự ra đời, đặc điểm và ý nghĩa của kinh tế chính trị Tầm thường
- 6.1.2 Học thuyết kinh tế của J.Xây (J.Say)
- 6.1.3 Học thuyết kinh tế của Man tuyt (Malthus)
- 6.1.4 Học thuyết kinh tế của J.Min (J.Mill)
- 6.1.5 Trường phái Lịch sử

6.2 Kinh tế chính trị Tiểu tư sản

- 6.2.1 Sự ra đời, đặc điểm và ý nghĩa của KTCT Tiểu tư sản
- 6.2.2 Học thuyết kinh tế của Xixmônđi (Sismondi)
- 6.2.3 Học thuyết kinh tế của Prudông (Proudhon)

6.3 Học thuyết kinh tế của Chủ nghĩa xã hội Không tưởng

- 6.3.1 Sự ra đời, đặc điểm và ý nghĩa của CNXH Không tưởng
- 6.3.2 Xanhximông (Saint Simon)
- 6.3.3 Phuriê (Fourier)
- 6.3.4 Ôoen (Owen)

PHẦN THỨ BA: HỌC THUYẾT KINH TẾ MÁC VÀ MACXÍT

Chương 7: Học thuyết kinh tế C.Mác (Karl Marx)

7.1 Sự ra đời và tổng quan học thuyết kinh tế C.Mác

- 7.1.1 Nguồn gốc ra đời
- 7.1.2 Tổng quan

7.2 Các lý thuyết kinh tế tiêu biểu

- 7.2.1 Quan niệm về đối tượng và phương pháp
- 7.2.2 Học thuyết giá trị
- 7.2.3 Học thuyết về giá trị thặng dư và học thuyết về tiền công
- 7.2.4 Học thuyết về tích lũy
- 7.2.5 Học thuyết về tuần hoàn, chu chuyển tư bản và tái sản xuất xã hội
- 7.2.6 Học thuyết về các hình thái giá trị thặng dư

7.3 P.Ăngghen (F.Engels)

7.4 Ý nghĩa của học thuyết kinh tế của C.Mác

Chương 8: Các học thuyết kinh tế Mácxít

8.1 Sự ra đời và tổng quan

- 8.1.1. Sự ra đời
- 8.1.2. Tổng quan

8.2 Chủ nghĩa xét lại

- 8.2.1 Tổng quan
- 8.2.2 Các Cauxky
- 8.2.3 Hinphecđin
- 8.2.4 Ý nghĩa

8.3 V.I.Lênin

- 8.3.1 Tổng quan
- 8.3.2 Lý thuyết tái sản xuất tư bản
- 8.3.3 Chủ nghĩa đế quốc
- 8.3.4 Nền kinh tế thời kỳ quá độ lên CNXH
- 8.3.4 Ý nghĩa

8.4 Kinh tế chính trị về chủ nghĩa xã hội theo mô hình kế hoạch hoá tập trung

- 8.4.1 Tổng quan
- 8.4.2 Lý luận về nền kinh tế quá độ lên CNXH
- 8.4.3 Hệ thống quy luật và phạm trù kinh tế của nền kinh tế XHCN
- 8.4.4 Ý nghĩa

PHẦN THỨ TƯ: SỰ PHÁT TRIỂN CỦA CÁC LÝ THUYẾT “TRÀO LƯU CHÍNH HIỆN ĐẠI”

Chương 9: Học thuyết kinh tế của Trường phái Tân cổ điển

9.1 Tổng quan

- 9.1.1. Hoàn cảnh lịch sử
- 9.1.2. Đặc điểm

9.2 Trường phái Áo

- 9.2.1. Carl Menger (1840-1921)
- 9.2.2. Friedrich Von Wiser (1851-1926)
- 9.2.3. Eugen Bohm Bawerk (1851-1914)

9.3 Trường phái Anh

9.4 Trường phái Thụy sỹ (Lausanne)

- 9.4.1. Leon Walras (1834-1910)
- 9.4.2. Wilfredo Damaso Pareto (1848-1923)

9.5 Trường phái Mỹ

- 9.5.1. John Bates Clark (1847-1938)
- 9.5.2. John Maurice Clark (1884-1963)

Chương 10: Học thuyết kinh tế Keynes và trường phái Keynes

10.1 Tổng quan

- 9.1.1. Hoàn cảnh lịch sử
- 9.1.2. Đặc điểm

10.2 . Các lý thuyết kinh tế của Keynes

10.2.1. Lý thuyết về việc làm

10.2.2. Lý thuyết về vai trò điều chỉnh kinh tế của nhà nước

10.3. Trường phái Keynes

10.3.1. Trường phái Keynes mới

10.3.2. Trường phái sau Keynes

Chương 11: Chủ nghĩa tự do mới

11.1 Tổng quan

11.1.1. Hoàn cảnh lịch sử

11.1.2. Đặc điểm

11.2 Phái Trọng tiến:

11.2.1. Giới thiệu sơ lược

11.2.2. Lý thuyết ứng xử của người tiêu dùng và thu nhập

11.2.3. Lý thuyết chu kỳ tiền tệ và thu nhập quốc dân

11.3 Chủ nghĩa thị trường xã hội ở Đức

11.3.1. Giới thiệu sơ lược

11.3.2. Hệ thống các quan điểm về nền kinh tế thị trường xã hội

11.4 Phái Trọng cung

11.4.1. Giới thiệu sơ lược

11.4.2. Các quan điểm của Phái trọng cung

cuu duong than cong. com

6. HỌC LIỆU:

Học liệu bắt buộc:

1. Phạm Văn Chiến, **Lịch sử tư tưởng kinh tế**, NXB ĐHQGHN, 2007.
2. ĐHKTKD, **Lịch sử học thuyết kinh tế**, NXB Thống kê, 2003.
3. Maurice Baslé, **Lịch sử tư tưởng kinh tế**, NXB Khoa học xã hội, 1996.

Học liệu tham khảo:

4. **Lịch sử học thuyết kinh tế**, NXB Thống kê, 2004.
5. F.la. Polianxki, **Lịch sử tư tưởng kinh tế**, Nhà xuất bản Khoa học xã hội, Hà nội, 1978.
6. Phạm Văn Chiến, **Lịch sử tư tưởng kinh tế**, NXB ĐHQGHN, 2003
7. Học viện Chính trị quốc gia HCM, **Lịch sử học thuyết kinh tế**, NXB CTQG, 2003
8. Mai Quế Anh, Phạm Văn Chiến, Nguyễn Ngọc Thanh, **Lịch sử tư tưởng kinh tế**, ĐH Tổng hợp Hà Nội, 1993 (Lưu hành nội bộ)

7. HÌNH THỨC TỔ CHỨC DẠY HỌC:

7.1. LỊCH TRÌNH CHUNG:

NỘI DUNG	HÌNH THỨC TỔ CHỨC DẠY HỌC MÔN HỌC					TỔNG
	LÊN LỚP			THỰC HÀNH	TỰ HỌC	
	Lý thuyết	Bài tập	Thảo luận			
Nội dung 1	1.5		1.5			3
Nội dung 2	1.5		1.5			3
Nội dung 3	1.5		1.5			3
Nội dung 4	1.5		1.5			3
Nội dung 5	1.5		1.5			3
Nội dung 6	1.5		1.5			3
Nội dung 7	1.5		1.5			3
Nội dung 8	1.5		1.5			3
Nội dung 9	0		0		3	3
Nội dung 10	1.5		1.5			3
Nội dung 11	1.5		1.5			3
Nội dung 12	1.5		1.5			3
Nội dung 13	1.5		1.5			3
Nội dung 14	1.5		1.5			3
Nội dung 15	1.5		1.5			3
Tổng:	21		21		3	45

7.2. LỊCH TRÌNH TỔ CHỨC DẠY HỌC CỤ THỂ:

HÌNH THỨC TỔ CHỨC DẠY HỌC	THỜI GIAN VÀ ĐỊA ĐIỂM	NỘI DUNG CHÍNH	YÊU CẦU SINH VIÊN CHUẨN BỊ	GHI CHÚ
Tuần 1		Nội dung 1		
Lý thuyết Xêminar Kiểm tra		<ul style="list-style-type: none">Giới thiệu đề cương môn họcĐối tượng, kết cấu và ý nghĩa môn họcGiới thiệu các bài tập lớnGiao bài tập cá nhân tuầnChia nhóm học tập	TL1: trang 6 – 22 TL2: trang 7-14 TL4: trang 12-18 TL5: trang 7-22	
Tuần 2		Nội dung 2		
Lý thuyết Xêminar Kiểm tra		<ul style="list-style-type: none">Tư tưởng kinh tế nổi bật thời kỳ Cổ đại và Trung cổ	TL1: trang 23-43 TL2: trang 15-50 TL4: trang 19-46 TL5: trang 23-30	
Tuần 3		Nội dung 3		
Lý thuyết Xêminar Kiểm tra		<ul style="list-style-type: none">Đặc điểm học thuyết kinh tế của phái Trọng thương	TL1: trang 44-88 TL2: trang 51-58 TL4: trang 47-78 TL5: trang 31-37	
Tuần 4		Nội dung 4		
Lý thuyết Xêminar Kiểm tra		<ul style="list-style-type: none">Đặc điểm tư tưởng giai đoạn hình thành học thuyết kinh tế cổ điển: W. Petty - phái Trọng nông	TL1: trang 89-126 TL2: trang 59-78 TL3: trang 82-96 TL4: trang 79-102 TL5: trang 39-64	
Tuần 5		Nội dung 5		
Lý thuyết Xêminar Kiểm tra		<ul style="list-style-type: none">Sự phát triển đến đỉnh cao của học thuyết kinh tế cổ điển: học thuyết kinh tế của A.Smith và D.Ricardo.	TL1: trang 127-192 TL2: trang 78-107 TL3: trang 30-57 TL4: trang 103-175 TL5: trang 65-95	
Tuần 6		Nội dung 6		
Lý thuyết Xêminar Kiểm tra		<ul style="list-style-type: none">Sự chuyển biến của kinh tế chính trị tư sản cổ điển: Đặc điểm học thuyết kinh tế của phái Tầm thường, Không tưởng và	TL1: trang 193-246 TL2: trang 107-164 TL3: trang 57-123	

		KTCT Tiểu tư sản	TL4: trang 176-234 TL5: trang 95-114	
Tuần 7		Nội dung 7		
Lý thuyết Xêminar Kiểm tra		<ul style="list-style-type: none"> Học thuyết kinh tế của C.Mác: (Phần I) 	TL1: trang 247-309 TL2: trang 167-183	
Tuần 8		Nội dung 8		
Lý thuyết Xêminar Kiểm tra		<ul style="list-style-type: none"> Học thuyết kinh tế của C.Mác: (Phần II) 	TL3: trang 293-329 TL4: trang 236-287 TL5: trang 115-142	
Tuần 9		Nội dung 9		
Lý thuyết Xêminar Kiểm tra		<ul style="list-style-type: none"> Đặc điểm học thuyết kinh tế Macxit: Các- Cauxky / Hinhpecdin/ Lênin Kinh tế chính trị về chủ nghĩa xã hội 	TL1: trang 309-335 TL2: trang 183-188 TL3: trang 340-361 TL5: trang 142-146	
Tuần 10		Nội dung 10		
Lý thuyết Xêminar Kiểm tra		<ul style="list-style-type: none"> Đặc điểm học thuyết của phái Tân cổ điển 	TL1: trang 336-376 TL2: trang 190-206 TL3: trang 126-255 TL4: trang 290-448 TL5: trang 147-150	
Tuần 11		Nội dung 11		
Lý thuyết Xêminar Kiểm tra		<ul style="list-style-type: none"> Nội dung chính trong học thuyết kinh tế của Keynes 	TL1: trang 377-425 TL2: trang 207-230 TL3: trang 387-444 TL4: trang 515-537 TL5: trang 156-164	
Tuần 12		Nội dung 12		
Lý thuyết Xêminar Kiểm tra		<ul style="list-style-type: none"> Đặc điểm học thuyết kinh tế của Trường phái Keynes 	TL7: trang 40-60 TL2: trang 186-215	
Tuần 13		Nội dung 13		
Lý thuyết Xêminar Kiểm tra		<ul style="list-style-type: none"> Nội dung học thuyết của Chủ nghĩa tự do mới: Trường phái CNTTĐ Đức 	TL1: trang 225-265 TL2: trang 231-254 TL5: trang 169-170	
Tuần 14		Nội dung 14		
Lý thuyết Xêminar Kiểm tra		<ul style="list-style-type: none"> Nội dung học thuyết của Chủ nghĩa tự do mới: Phái Trọng tiền 	TL2: trang 255-266 TL4: trang 538-558 TL5: trang 167-168	

Tuần 15	Nội dung 15	
Lý thuyết Xêminar Kiểm tra	<ul style="list-style-type: none"> Nội dung học thuyết của Chủ nghĩa tự do mới: Phái Trọng cung 	TL2: trang 267-278 TL4: trang 559-582 TL5: trang 168-172

8. CHÍNH SÁCH ĐỐI VỚI MÔN HỌC VÀ CÁC YÊU CẦU KHÁC CỦA GIẢNG VIÊN:
 THEO QUY CHẾ ĐÀO TẠO CỦA ĐẠI HỌC QUỐC GIA VÀ ĐẠI HỌC KINH TẾ

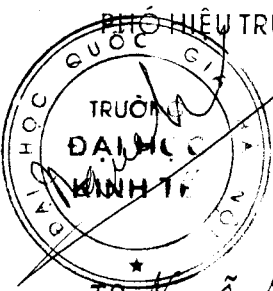
9. PHƯƠNG PHÁP KIỂM TRA, ĐÁNH GIÁ KẾT QUẢ HỌC TẬP MÔN HỌC:

Hình thức	Tính chất	Mục đích	Trọng số
Bài tập cá nhân tuần: 3 bài + chuyên cần	Vấn đề lý thuyết	Kiểm tra kiến thức lý thuyết	10%
Bài kiểm tra giữa kỳ: 1 bài	Vấn đề lý thuyết	Kiểm tra kiến thức lý thuyết	30%
Bài thi hết môn:	Tổng thể	Đánh giá tổng thể	60%

DUYỆT

CHỦ NHIỆM KHOA

GIẢNG VIÊN

TS. Nguyễn Ngọc Thanh

Phạm Văn Dũng

Phạm Văn Dũng